

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2014. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2014. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 36 afsluttede isolationsfængslinger i 2014, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2014.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186
2012	132
2013	55
2014	36

Som det ses af tabellen, har antallet af isolationsfængslinger varieret noget og har i især de seneste år været stærkt faldende. De fleste år frem til 2006 har antallet været forholdsvis konstant og ligget på ca. 500 årlige isolationsfængslinger. I 2007 var antallet betydeligt reduceret, hvilket kan hænge sammen med dels en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling, og dels det efterslæb, retsreformen måtte have medført. Fra 2007 til 2008 er der sket en stigning på 20 pct. i antallet af isolationsfængslinger, men dette følges af et markant fald (på 36 pct.) fra 2008 til 2009 og endnu et markant fald fra 2009 til 2010 (på 40 pct.). Fra 2010 til 2011 indtraf en relativ stor stigning, der dog efterfølges af et næsten lige så stort fald, således at antallet af isolationsfængslinger stort set var det samme i 2012 som i 2010. Fra 2012 og frem er antallet af isolationsfængslinger faldet drastisk – fra 132 i 2012 til 36 i 2014, hvilket svarer til et fald på 73 pct. Dette meget markante fald betyder, at niveauet for brugen af isolationsfængsel i 2014 var på en femtededel af, hvad det var i 2001.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og efter politikreds

I 2014 blev 0,7 pct. af de varetægtsfængslede anbragt i isolation, jf. tabel 2, der også viser den betydelige reduktion i andelen af isolationsanbringelser i forbindelse med varetægt i de senere år.¹

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2014.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %
2012	2,4 %
2013	1,0 %
2014	0,7 %

¹ Beregningerne for årene før 2012 er baseret på ikke-opdaterede oplysninger om påbegyndte varetægtsfængslinger i stedet som efterfølgende år på opdaterede, afsluttede varetægtsfængslinger, hvorfor oplysningerne over årene i tabel 2 ikke er helt sammenlignelige. Et ensartet beregningsgrundlag ville give en større andel isolationsfængslede i årene inden 2012.

I 2014 var varigheden af isolationsfængslingerne i 69 pct. af tilfældene på indtil 14 dage, mens yderligere 17 pct. varede fra 2 uger og til og med 4 uger. Kun én isolationsfængsling varede mellem 4 og 6 uger, mens 4 fængslinger varede mere end 6 uger (11 pct.), jævnfør tabel 3.

Tabel 3 viser, at Nordjyllands Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 1,9 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Det skal dog sammenholdes med, at antallet af varetægtsfængslinger er relativt lille. På andenpladsen ligger Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi, hvor 1,5 pct. af varetægtsfængslingerne i 2014 har været forbundet med isolationsfængsling, mens der for Københavns politi er tale om 1,0 pct. – den tredjestørste andel isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger.

Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds 2014.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	214	4	1,9 %	1	1	2	0	0	0	0
Østjylland	307	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	364	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	260	1	0,4 %	0	1	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	346	1	0,3 %	0	0	0	0	1	0	0
Fyn	241	1	0,4 %	0	0	0	1	0	0	0
Sydsjælland og Lolland-Falster	269	4	1,5 %	0	4	0	0	0	0	0
Midt- og Vestsjælland	335	1	0,3 %	0	0	1	0	0	0	0
Nordsjælland	438	4	0,9 %	0	4	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	261	1	0,4 %	0	1	0	0	0	0	0
København	1.948	19	1,0 %	0	13	3	0	3	0	0
Bornholm	23	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
I alt	5.006	36	0,7 %	1	24	6	1	4	0	0

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigsadvokaten og angår afsluttede varetægtsfængslinger.

Tabellen viser også, at København havde flest længerevarende isolationsfængslinger, da seks ud af de 11 isolationsfængslinger på over to uger er afsluttet i Københavns politikreds. Dette kan hænge sammen med, at København både har relativt mange og relativt komplicerede sager med narkotikakriminalitet.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2014 var 19 dage, hvilket er en anelse længere end i 2013, hvor den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger var 16 dage.

Faldet i antallet af isolationsfængslinger fra 2013 til 2014 angår især sager om narkotikakriminalitet samt forbrydelser vedrørende berigelse, idet førstnævnte er faldet fra 47 isolationsfængslinger i 2013 til 31 i 2014, mens sidstnævnte er faldet fra 7 til 0 isolationsfængslinger, jf. tabel 4.

Størstedelen af isolationsfængslingerne vedrører narkotikakriminalitet, og tre ud af de fire sager med længst varighed (op til 8 uger) falder også inden for denne kategori. Disse isolationsfængslinger havde i 2014 en gennemsnitlig varighed på 18 dage, hvilket er det næsthøjeste gennemsnit. Den ene sag om manddrab og forsøg herpå udgør den længste isolationsfængsling (54 dage).

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2013 og 2014.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2014	I alt 2013	Gennemsnit i dage 2014	Gennemsnit i dage i 2013
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab og forsøg herpå	0	0	0	0	1	0	0	1	1	54	14	
Vold og trusler m.v.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	
Røveri	0	3	1	0	0	0	0	4	0	16	-	
Anden berigelse	0	0	0	0	0	0	0	0	7	-	12	
Narkotikakriminalitet	1	21	5	1	3	0	0	31	47	18	16	
Våben	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	
Terrorisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	
I alt	1	24	6	1	4	0	0	36	55	19	16	

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2014 var på 681 dage mod 870 i 2013 og 3.182 i 2012. Det samlede antal dages isolationsfængsling er faldet med 22 pct. fra 2013 til 2014.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2014 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge reglerne om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år

(retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (stk. 3).

De 36 isolationsfængslinger i 2014 angår alle lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Ingen af isolationsfængslingerne har varet længere end den fastsatte længstetid.